

**ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА
СРБИЈЕ**

AAAE6067323537432

Број: 2541200-08-01-543300/1-24
Београд, - 2-12-2024

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
О СПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ ЗА
ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ НЕДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА
ЗА 2023. ГОДИНУ**

02. ДЕЦЕМБАР 2024.

1	Увод	01
2	Услови за обављање делатности ОДС	02
2.1	Лиценца за обављање енергетске делатности	02
2.2	Правила о ради дистрибутивног система електричне енергије	03
2.3	Одлуке о ценама услуга	03
2.4	План преузимања мерних уређаја и опреме	03
2.5	План развоја и имплементације економски оправданих облика напредних мерних система	04
2.6	План развоја дистрибутивног система и План инвестиција у дистрибутивни систем	05
3	Раздвајање ОДС	06
3.1	Правно раздвајање	06
3.2	Функционално раздвајање ОДС као независног друштва	06
3.3	Раздвајање рачуноводства	08
3.4	Остварено раздвајање ОДС	08
4	Уговорни и финансијски односи ОДС и ЈП ЕПС	10
4.1	Уговор о пружању услуга (SLA) са анексима	10
4.2	Уговори о продаји електричне енергије за надокнаду губитака на тржишту	12
4.3	Уговори о продаји електричне енергије за сопствену потрошњу на тржишту	13
4.4	Уговори о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије са анексима	13
4.5	Уговори о средствима обезбеђења	14
4.6	Пословно-финансијски односи ОДС и ЈП ЕПС током 2023. године	15
5	Ограничења за успешно спровођење Програма усклађености	17
5.1	Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања	17
5.2	Именовање Лица одговорног за праћење усклађености	17
5.3	Динамички план за раздвајање заједничке ИКТ инфраструктуре Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд и А.Д. Електропривреда Србије Београд	17
5.4	Реализација свих активности из Закључка Владе РС од 17.12.2020. године	21
5.5	Оцена потребе за изменом Програма усклађености	21
6	Закључци извештаја за 2023. годину	22
6.1	Испуњеност услова за обављање делатности ОДС у 2023. години	22
6.2	Остварено раздвајање ОДС у 2023. години	22
6.3	Реализовање финансијских односа ОДС и ЈП ЕПС у 2023. години	24
6.4	Ограничења за успешно спровођење Програма усклађености	25
6.5	Закључак извештаја за 2023. годину	25

1 Увод

Израда и објављивање годишњег извештаја о спровођењу Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања је обавеза Оператора дистрибутивног система, који је део вертикално интегрисаног предузећа, проистекла из процеса усклађивања домаћег регулаторног оквира са регулаторним оквиром Европске уније и њеним правним тековинама, као и са потврђеним међународним уговорима чији је потписник Република Србија у циљу повећања нивоа транспарентности, заштите конкуренције и недискриминаторног понашања.

2 Услови за обављање делатности ОДС

Оператор дистрибутивног система је основан у циљу обављања енергетске делатности дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом, која је сврстана у делатност од општег интереса, стога треба да испуни низ услова везаних за примену важеће законске регулативе и начине поступања на тржишту електричне енергије.

2.1 Лиценца за обављање енергетске делатности

На основу члана 130. Закона, Оператор дистрибутивног система одређује се издавањем лиценце, након што испуни услове из чланова 131, 132. и 133. Закона о енергетици и услове за издавање лиценце, у складу са овим Законом и Правилником о лиценци за обављање енергетске делатности и сертификацији („Службени гласник РС“ број 87/15).

Оператор дистрибутивног система у периоду од 02.10.2016. до 01.04.2021. године није поседовао лиценцу за обављање енергетске делатности дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом, у смислу Закона о енергетици. Детаљан историјат везан за лиценцу ОДС и разлози зашто у наведеном периоду није добијана описани су у претходним Годишњим извештајима о спровођењу програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања.

Решењем АЕРС број 312-165/2018-Л-И од 01.04.2021. године Електродистрибуцији Србије д.о.о. Београд издата је Лиценца за обављање енергетске делатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом.

Није извршена допуна / проширење лиценце новим или старим објектима у 2023. години. У односу на достављање захтева за проширење лиценце почетком наредне године, ОДС није пронашао правну норму како би спровео исту.

2.2 Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије

Обавеза Оператора дистрибутивног система да донесе правила о раду дистрибутивног система проистиче из члана 136. став 1. тачка 1) Закона о енергетици, док се у члану 139. став 1. дефинише шта се уређује правилима о раду, а у ставу 2. истог члана доношење правила се условљава сагласношћу Агенције за енергетику.

Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд је донео Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије, број: 180303/1-17 од 13.07.2017. Савет Агенције за енергетику је донео одлуку на својој 374. седници, број: 382/2017-Д-01 од 19.07.2017. којом се даје сагласност на достављена Правила о раду.

Директор ОДС је Одлуком број 41867/1-19 од 06.02.2019. године донео Правила о изменама Правила о раду дистрибутивног система. Ова одлука је послата Агенцији за енергетику Републике Србије ради добијања прописане сагласности. Савет АЕРС је на 42. редовној седници од 01.03.2019. године донео одлуку број 382/2017-Д-01/9 којом се даје сагласност на достављена Правила о изменама Правила о раду дистрибутивног система.

Решењем број 83914/2-21 од 08.04.2022. године, директор ОДС је именовао радни тим за усклађивање Правила о раду ДСЕС са изменама Закона о енергетици.

Општи закључак је да су измене у члану 139. Закона о енергетици значајне и да није могуће испунити задатак кроз измене и допуне, већ је неопходно припремити нова Правила о раду ДСЕС.

Додатно констатовано је да Правила о раду као нови позаконски акт у потпуности треба да буде усаглашен са осталим подзаконским актима на које се он ослања или их допуњује и ближе разређује.

2.3 Одлуке о ценама услуга

Програм усклађености тачком 4. став 2. утврђује да Оператор дистрибутивног система самостално од Оснивача доноси цене услуга које су у његовој надлежности. Овај захтев је спроведен у пракси.

• Одлука о цени приступа дистрибутивном систему

Цена приступа систему за дистрибуцију електричне енергије је, чланом 88. став 2. тачка 2) Закона о енергетици одређена као регулисана цена. Оператор дистрибутивног система је дужан да, по усвајању и добијању сагласности од Агенције, одлуку о цени објави у „Службеном гласнику Републике Србије“. Доношење одлуке о цени за приступ дистрибутивном систему од стране Оператора дистрибутивног система, је обавеза дефинисана чланом 136. став 1. тачка 18) Закона о енергетици.

„ЕПС Дистрибуција“ је донела Одлуку о цени приступа систему за дистрибуцију електричне енергије број 212115/1-21 од 17.09.2021. године, која је достављена Агенцији за енергетику ради добијања сагласности. Агенција је Одлуком о давању сагласности на Одлуку о цени приступа систему за дистрибуцију електричне енергије, број 658/2020-Д-02/1 од 24.09.2021. године одобрила усвојене цене и оне се примењују од 01.10.2021. године. Цена која је у примени важила је за целу 2023 годину.

• Одлука о висини трошкова прикључења на дистрибутивни систем

Обавеза Оператора дистрибутивног система, да донесе и објави цене прикључења, у складу са Методологијом за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију електричне енергије, („Сл. гласник РС“, бр. 109/15) коју је прописала Агенција, је предвиђена чланом 136. став 1. тачка 19) Закона о енергетици.

Оператор дистрибутивног система је донео Одлуку о висини трошкова прикључења ОДС на систем за дистрибуцију електричне енергије под бројем 05.000.-08.01.-168618/1-16 од 21.06.2016. године.

Цена која је у примени важила је до 31.08.2023 године када је Електродистрибуција Србије д.о.о Београд донела нову одлуку о висини трошкова прикључења на дистрибутивни систем.

Оператор дистрибутивног система је донео Одлуку о висини трошкова прикључења ОДС на систем за дистрибуцију електричне енергије под бројем 2540400-08.01-382824/1-23 од 31.08.2023. године.

• Одлука о ценама нестандартних услуга

Доношење акта о ценама нестандартних услуга од стране Оператора дистрибутивног система, на који сагласност даје Агенција, је обавеза прописана чланом 136. став 1. тачка 40) Закона о енергетици.

Одлука о утврђивању цена нестандартних услуга је донета 28.12.2018. године под бројем 386111/1-18. Савет Агенције за енергетику је на 37. седници одржаној 25.01.2019. године дао сагласност, број 7/2019-Д-02/1, на одлуку о ценама нестандартних услуга коју је донео оператор дистрибутивног система, „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд. Цена је важила до 27.09.2023 године када је Електродистрибуција Србије д.о.о Београд донела одлуку под бројем 423926/1-23. Савет Агенције за енергетику је на 256. седници одржаној 27.09.2023 године дао сагласност, број 452/2023-Д-02/6, на одлуку о ценама нестандартних услуга коју је донела Електродистрибуција Србије д.о.о Београд.

2.4 План преузимања мерних уређаја и опреме

Савет Агенције за енергетику Републике Србије је на 161. седници одржаној 24.09.2021. године донео Одлуку број: 412/2021-Д-01/4 којом се даје сагласности на План преузимања мерних уређаја, мерно разводних ормана, односно прикључних водова, инсталација и опреме у мерно разводном орману и других уређаја у објектима постојећих купаца, односно произвођача на дистрибутивном систему за период 01.05.2021. – 31.12.2024. године, који је на основу члана 136. став 1. тачка 11 у

вези са ставом 2 истог члана Закона о енергетици донео директор Електродистрибуције Србија д.о.о. Београд под бројем 199853/2-21 од 09.09.2021. године.

Овим је испуњен захтев из тачке 4. став 2. Програма усклађености.

Реализација план преузимања мерних места за 2023 годину

У периоду од 01.01.2023 године до 31.12.2023 године преузето је 14.733 мерних уређаја и инсталација на мерним местима код постојећих купаца електричне енергије.

Од укупног броја (14.733) преузетих мерних уређаја и инсталација на мерним местима постојећих купаца електричне енергије, 7 772 мерних места , односно 52,61% преузимања је извршено кроз измештање мерног места у складу са техничким условима утврђеним Правилима о раду дистрибутивног система , а трошкове измештања је сносио оператор дистрибутивног система. Преостали број преузимања је извршен применом актуелне Процедуре, којим је дефинисан поступак , носиоци активности и потребна документација за преузимање мерних уређаја и инсталација на мерним местима купаца и произвођача електричне енергије.

2.5 План развоја и имплементације економски оправданих облика напредних мерних система

У складу са чланом 138 . Закона о енергетици оператор дистрибутивног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења ,ефекте на развој тржишта и користи за појединачне категорије крајњих купаца електричне енергије.

На основу анализе из става 1 . овог члана, оператор дистрибутивног система ће израдити план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система и доставити га Агенцији ради прибављања мишљења.

Оператор дистрибутивног система ће планом развоја система обухватити увођење напредних мерних система у складу са планом имплементације за период за који се план развоја доноси.

Планом имплементације из става 2. овог члана, оператор дистрибутивног система ће обухватити минимално 80% места примопредаје у категорији крајњих купаца електричне енергије за коју је утврђена економска оправданост имплементације.

Сачињен план имплементације ће бити достављен Агенцији за енергетику ради прибављања мишљења, а потом по добијању сагласности на план имплементације Електродистрибуција Србије д.о.о Београд ће доставити план развоја напредних мерних система

2.6 План развоја дистрибутивног система и План инвестиција у дистрибутивни систем

Агенција за енергетику је на 291 редовној седници донела Одлуку број 2023-Д-01/2 од 04.07.2024. године, којим је дала сагласност на План развоја дистрибутивног система за период 2023-2032.

Израда Плана инвестиција у дистрибутивни систем је обавеза ЕДС-а на основу члана 136. став 1. тачка 10) Закона о енергетици.

ЕДС је урадио План инвестиција у дистрибутивни систем за период 2023-2025. година на који је АЕРС дала сагласност у Одлуци бр. 444/2024-д-01/5 од 04.07.2024.године.

У складу са законском обавезом, на захтев АЕРС-а, ЕДС је у току 2023 године доставио и Извештај о реализацији Плана инвестиција за период 2022-2024. Извештај садржи детаље реализације сваке позиције, финансијски и процентуално, као и детаљна образложења за одступања од плана, појединачно по позицијама плана.

3 Раздвајање ОДС

Закон о енергетици у члану 131. став 1. прописује да оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа мора бити независан у смислу правне форме, организације и одлучивања од других делатности које нису повезане са делатношћу дистрибуције електричне енергије. Испуњеношћу услова из чланова 131., 132. и 133. Закона, условљава се издавање лиценце оператору дистрибутивног система.

Одлука о оснивању Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд – Пречишћен текст (Број: 05.000.-08.01.-29271/1-21 од 29.01.2021.) уређује рад ОДС и улогу оснивача – Републике Србије, коју представља Влада Републике Србије, у управљању привредним друштвом. Овај документ и његова усклађеност са Законом о енергетици је основ за оцену успешног раздвајања и независности ОДС.

3.1 Правно раздвајање

Оператор дистрибутивног система Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд који више није део вертикално интегрисаног предузећа независан је у смислу правне форме и организације од других делатности које нису повезане са делатношћу дистрибуције електричне енергије.

Захтев испуњен.

3.2 Функционално раздвајање ОДС као независног друштва

Функционално раздвајање Оператора дистрибутивног система представља испуњење скупа захтева проистеклих из одредби чланова 131. и 133. Закона о енергетици, којима се обезбеђује независност у одлучивању и деловању у односу на вертикално интегрисано предузеће и праћење остварене независности. Ови захтеви су везани за раздвојеност и независност управе, опремљеност и оспособљеност за самостално деловање, као и за одвојени идентитет у комуникацији и брендирању.

- **Раздвајање управе**

Закон о енергетици у члану 131 став 3. тачка 1) налаже да лица која су одговорна за управљање Оператором дистрибутивног система не могу учествовати у органима управљања вертикално интегрисаног предузећа, у којима су директно или индиректно одговорна за делатност производње, преноса или снабдевања електричном енергијом.

Доношењем Закључка Владе Републике Србије 24 Број: 119-568/2021 од 28.01.2021. године којим се бирају чланови Скупштине Електродистрибуције Србије д.о.о Београд и одређује председник Скупштине друштва овај захтев је испуњен.

Захтев испуњен.

- **Предузимање мера које омогућавају стручно поступање**

Следећи захтев, дефинисан чланом 131. став 3. тачка 2) Закона, се односи на предузимање мера које ће осигурати да лица одговорна за управљање Оператором дистрибутивног система поступају стручно, како би се обезбедила њихова независност у раду. Ово претпоставља предузимање одговарајућих мера како би се осигурало да се професионални интереси лица одговорних за управљање Оператором дистрибутивног система узму у обзир на начин који обезбеђује да они буду способни да делују независно.

Послодавац је поред акта којим се систематизују послови, са представницима синдиката установио „Методологију за вредновање радних места“, која аналитички процењује послове путем система вредновања коефицијентом, што представља једну од метода која се примењује у области организације рада. Циљ је да се на што је могуће правилнији и објективнији начин, утврде полазне вредности за све послове, као и њихови међусобни односи и то према вредности послова, односно

тежини, без обзира на то који запослени су на извршавању послова ангажовани. Вредност послова утврђује се применом јединствених критеријума и захтева, који су карактеристични за све послове, без обзира на то да ли се послови на њима обављају претежно умним, или претежно физичким радом. Може се сматрати да је установљен систем вредновања рада који запосленима на поједином радном месту гарантује једнакост и исти третман без обзира у ком делу компаније раде.

Представници пословодства, као и сви запослени су у могућности да присуствују обукама и саветовањима која се у зависности од ситуације и теме, организују унутар компаније или екстерно од стране струковних удружења (техничких, економских, правних, ИКТ и других струка).

Захтев испуњен.

- **Независност у доношењу одлука**

Променом оснивача и раздвајањем управе захтев да ОДС одлуке доноси независно од вертикално интегрисаног предузећа, по питању средстава потребних за погон, одржавање и развој мреже, прописан чланом 131. став 3. тачка 3) Закона – је испуњен.

Захтев испуњен.

- **Самосталност у текућем пословању**

Да би се сматрао независним, захтев, проистекао из члана 131. став 3. тачка 4) Закона, је да Оператор дистрибутивног система самостално доноси одлуке о текућем пословању, односно одлуке о изградњи или унапређењу дистрибутивне мреже ако су у оквирима одобреног финансијског плана. Променом оснивача и раздвајањем управе овај захтев је испуњен.

Захтев испуњен.

- **Располагање неопходним ресурсима за независно обављање делатности**

У циљу независности при доношења одлука из става 3. тачка 3) члана 131. Закона о енергетици неопходно је да ОДС има одговарајуће кадровске, техничке, материјалне и финансијске ресурсе, што је захтев дефинисан у ставу 4. члана 131. Закона.

Влада Републике Србије донела је Закључак 05 Број: 023-10578/2020-1 од 17.12.2020. године којим се, поред осталог, прихвата План за спровођење активности у циљу реорганизације „ЕПС Дистрибуције“ Београд. Тачке 2. и 3. овог плана односе се на доношење и спровођење одлука од стране НО ЈП ЕПС о улагању-повећању капитала (пренос имовине и прелазак запослених Техничког центра из ЈП ЕПС у ОДС).

Према плану активности донета је одлука Надзорног одбора ЈП ЕПС у функцији Скупштине ОДС којом се врши пренос имовине и прелазак запослених из Техничких центара ЈП ЕПС у ОДС (број одлуке: 05.000-08.01-377612/3-20 од 21.12.2020. године). Део одлуке који се односи на прелазак запослених из ЈП ЕПС у ОДС је испуњен. **Део одлуке о преносу имовине је реализован у великој мери, осим у случају ИКТ инфраструктуре и софтвера који се користио интегрално. Активности на завршетку раздвајања у овој области су континуалне, али захтевају одређено време да би се привеле крају.**

Због ранијег пословног модела администрирање дела пословног информационог система ОДС још увек је у надлежности запослених у ЈП ЕПС, што условљава да се детаљније анализирају последице ове ситуације по независност у обављању регулисане енергетске делатности.

Овај захтев је испуњен што се тиче људства и технике, али **везано за располагање потребном имовином и управљање делом информационог система захтев није испуњен.**

Захтев није (у потпуности) испуњен.

- **Одвојени идентитет у комуникацији и брендирању**

Закон о енергетици, у члану 133. став 2. захтева да Оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа у својим комуникацијама и својим пословним именом мора да направи разлику у погледу свог идентитета у односу на енергетски субјект који се бави снабдевањем електричном енергијом у истом вертикално интегрисаном предузећу.

Променом оснивача и променом пословног имена овај захтев је испуњен

Захтев испуњен.

3.3 Раздвајање рачуноводства

Електродистрибуција д.о.о. Београд саставља, шаље на ревизију и објављује своје финансијске извештаје у складу са важећом регулативом. У Оператору дистрибутивног система се обавља само једна енергетска делатност па не постоји потреба да се врши раздвајање финансијских извештаја по енергетским делатностима. У финансијским извештајима се поштују међународни рачуноводствени стандарди (IAS) и међународни стандарди финансијског извештавања (IFRS) који се односе на обелодањивање повезаних страна.

Захтев испуњен.

3.4 Остварено раздвајање ОДС

Од када Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд није део вертикално интегрисаног предузећа, са ЈП ЕПС као оснивачем, поред оствареног правног раздвајања и раздвајања рачуноводства, дошло је до великог помака у остваривању функционалног раздвајања.

Раздвајање управе, независност у доношењу одлука и самосталност у текућем пословању умногоме могу да допринесу да се реши проблем везан за располагање имовином и потпуног раздвајања информационог система

Пренос права својине се може решити на сличан начин као приликом спровођења статусне промене од 04.01.2016. године, када је иста имовина прешла из ОДС у посед ЈП ЕПС.

У табели је приказана испуњеност појединих захтева везаних за раздвајање ОДС од када је независно друштво:

Остварено раздвајање ОДС	
Остварено правно раздвајање	☑
Остварено функционално раздвајање	☑
Раздвајање управе	✓
Предузимање мера које омогућавају стручно поступање	✓
Независност у доношењу одлука	✓
Самосталност у текућем пословању	✓
Располагање неопходним ресурсима за независно обављање делатности	✗
Одвојени идентитет у комуникацији и брендирању	✓
Забрана међусобног субвенционисања	✓
Остварено раздвајање рачуноводства	☑

4 Уговорни и финансијски односи ОДС и ЈП ЕПС

Реализација Програма реорганизације Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, која је прихваћена Закључком Владе Републике Србије 05 Број: 023-15149/2014 од 27.11.2014., поставила је ОДС и ЈП ЕПС (као оснивача) у комплексан пословни однос што се тиче спровођења одредби Програма усклађености. ЈП ЕПС, као контролно друштво у вертикално интегрисаном предузећу, у више међусобних односа са ОДС, појављује се као извршилац услуга или снабдевач електричном енергијом, док је у другим случајевима корисник услуга зависног друштва, у својству корисника дистрибутивног система електричне енергије.

Закључак Владе Републике Србије 05 Број: 023-10578/2020-1 од 17.12.2020. године у великој мери олакшава праћење међусобних уговорних и финансијских односа Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд и ЈП „Електропривреда Србије“ Београд. Прелазни период, док се не заврши потпуна подела имовине, биће још увек захтеван у овом погледу, али ипак лакши него када су компаније биле делови вертикално интегрисаног предузећа.

Са Привредним друштвом „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд (тадашњи назив ОДС-а), Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд има следеће пословно-финансијске односе, који су успостављени на основу раније корпоративне политике ЈП ЕПС (а опстали су у овој форми јер још увек није у потпуности завршена подела имовине):

- Вршилац услуга на основу Уговора о пружању услуга (SLA),
- Закупац пословног простора који је у власништву ОДС.

У својству учесника на тржишту електричне енергије, на основу лиценци за енергетске делатности, ЈП „Електропривреда Србије“ Београд, у односу на Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд, има следеће улоге:

Слободно тржиште:

- Снабдевач електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу (преко тендера, аукција, берзе, ...).

Регулисано тржиште:

- Корисник дистрибутивног система као снабдевач регистрован за комерцијално снабдевање,
- Корисник дистрибутивног система као снабдевач регистрован за гарантовано снабдевање,
- Корисник дистрибутивног система као снабдевач регистрован за резервно снабдевање,
- Корисник дистрибутивног система чији су објекти за производњу електричне енергије из обновљивих извора повезани на дистрибутивни систем електричне енергије,
- Крајњи корисник дистрибутивног система чији су објекти прикључени на исти.

У оквиру члана 132. став 9. Закона налаже се да извештај о спровођењу Програма усклађености садржи и информације о свим комерцијалним и финансијским односима између вертикално интегрисаног предузећа и ОДС. Тако су у наставку побројани и описани уговори и споразуми који су, у години за коју се подноси Извештај, за последицу имали међусобни комерцијални или финансијски однос ОДС и ЈП ЕПС.

Финансијски износи трансакција проистеклих из побројаних уговора нису изнети, прво због природе овог Извештаја, чији је акценат на недискриминаторном понашању, затим што је то предмет разматрања других институција и на крају што се већим делом могу подвести под поверљиве и комерцијално осетљиве податке. Сви тражени уговори и финансијски подаци су стављени на располагање Лицу одговорном за праћење усклађености.

4.1 Уговор о пружању услуга (SLA) са анексима

Уговор о пружању услуга (код ОДС број 327545/1-15 од 31.12.2015., а код ЈП ЕПС број 12.01.4699/1-2016 од 08.01.2016.), се надовезује на Уговор о статусној промени јер уређује начин пружања услуга ОДС од стране ЈП ЕПС, код кога је статусном променом прешло око две трећине до тада запослених

у ОДС. Закључење и овог уговора се позива на извршење Закључка Владе Републике Србије 05 Број: 023-15149/2014 од 27.11.2014., којим је прихваћен Програм реорганизације Јавног предузећа „Електропривреда Србије“.

Саставни део основног уговора чини седам прилога којима се дефинишу области рада у којима се пружају услуге, спецификација сваке услуге као и обавезе и одговорности за сваку од пружених услуга посебно. Области у којима Оснивач пружа услуге Оператору дистрибутивног система су:

- послови одржавања електроенергетских објеката,
- економско-финансијски и комерцијални послови,
- корпоративни послови,
- брига о корисницима,
- ИКТ услуге,
- услуге односа са јавношћу и
- услуге подршке при планирању енергетских објеката, мреже и инвестиција.

У свим претходним Годишњим извештајима о спровођењу програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања детаљно су описани основни SLA уговор и пет (5) анекса који су потписани до почетка 2021. године. У току 2021. године потписан је Анекс 6 основног SLA уговора.

• Анекси 7 и 8 Уговора о пружању услуга

Закључком Владе РС 05 Број: 023-10578/2020-1 од 17.12.2020. године и одлуком Надзорног одбора ЈП ЕПС у функцији Скупштине ОДС којом се врши пренос имовине и прелазак запослених из Техничких центара ЈП ЕПС у ОДС (број: 377612/3-20 од 21.12.2020.) већи део уговора је престао да важи. Део уговора који и даље важи, а тиче се дела пословног информационог система ОДС, може/мора да важи до тренутка када ОДС успе да добије све потребне лиценце за софтвер и успостави своје сервере за извршавање пословних апликација.

Током 2023. године није било анекса SLA уговора, иако је био припремљен Анекс бр. 9, али је услед високотехнолошког криминалног акта – хакерског напада, потписан и заведен у 2024. години под бројем код ОДС 2541200-08.01.-106738/1-24 а код ЕПС АД Београд1203-212285/1-24 од 8. марта 2024. године.

Овим анексима, остају актуелни следећи прилози:

- 1) Услуга одржавања ЕЕО и управљања ДЕЕС,
- 2) Услуга одржавања мерних места,
- 3) Услуга ИКТ.

Прилози 1) и 2) су остављени да би било могуће завршити одређене трансакције за послове који још увек нису финансијски окончани. Иначе су запослени који се баве овим пословима прешли у ОДС. Прилог 3) дефинише активности које још увек ЈП ЕПС обавља за потребе ОДС. Обим активности је мањи него у претходном периоду јер су се и запослени из ИКТ сектора, који су 2016. године прешли у ЈП ЕПС, 2021. године вратили у ОДС.

■ Проблеми у примени Уговора о пружању услуга (SLA)

Оваква врста уговора са компанијом која се на слободном тржишту бави енергетским делатностима: производња електричне енергије и снабдевање електричном енергијом није могућа (осим уколико је у питању повезано лице у смислу Закона о привредним друштвима).

■ Предлог мера за превазилажење проблема у примени SLA уговора

Треба створити услове да престане потреба за важењем овог уговора.

Предмет уговарања:	Уговор о пружању услуга (SLA).
Основ постојања уговора:	Пословна одлука ЈП ЕПС на основу спроведене статусне промене 2016. године.
Позитивни аспекти:	Омогућава да ОДС у прелазном периоду успешно функционише.
Негативни аспекти:	Није у складу са Законом о енергетици (у околностима да ОДС и оснивач нису део вертикално интегрисаног предузећа).

4.2 Уговори о продаји електричне енергије за надокнаду губитака на тржишту

Влада републике Србије због изразито неповољних услова на тржишту електричне енергије узроковане енергетском кризом у Европи је више пута доносила Закључке у којима су дате препоруке снабдевачу који снабдева електричном енергијом операторе преносног и дистрибутивног система у Републици Србији да коригује цену електричне енергије у циљу стабилности и поузданости рада поменутих система на основу чега су рађени Анекси који уважавају дате препоруке.

Потписани уговори за надокнаду губитака у дистрибутивном систему			
Број уговора	Датум потписивања	Начин набавке електричне енергије	Начин одређивања цене
571689/1-22	30.12.2022	Јавна набавка	Понуђач у складу са Закључком Владе 05 број: 312-11081/2002
162866/1-23	11.04.2023	Јавна набавка Анекс 1 Уговора	Цена у складу са Закључком Владе 05 број: 312-11081/2002
427524/1-23	29.09.2023	Јавна набавка Анекс 2 Уговора	Цена у складу са Закључком Владе 05 број: 338-7933/2003

Уговорене стране сагласно констатују:

- да су закључиле Уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем за накнаду губитака у дистрибутивном систему оператора дистрибутивног система Електродистрибуције Србије д.о.о Београд, заведен код снабдевача под бројем 906259/3-22 дана 30.12.2022. године и код Крајњег купца под бројем 571689/1-22 дана 30.12.2022. године
- да су закључиле Анекс број 1 Уговора заведен код Снабдевача под бројем 341934/1-23 дана 13.04.2023. године и код Крајњег купца под бројем 162866/1-23 дана 11.04.2023. године.
- да је дана 13.04.2023. године извршена промена правне форме и пословног имена Снабдевача, који наставља да послује под пословним именом Акционарско друштво Електропривреда Србије, Београд.
- да сви уговори, које је Снабдевач као Јавно предузеће пуноважно закључило до дана регистрације промене правне форме, остају на снази и Акционарско друштво остаје уговорна страна у тим уговорима, без потребе закључења посебних анекса.
- да је донет Закључак Владе 05 број 338-7933/2023 од 31.08.2023. године, у вези са продајном ценом електричне енергије за накнаду губитака у преносном, односно дистрибутивном систему.
- да су закључиле Анекс број 2 Уговора заведен код Снабдевача под бројем 341934/9-23 дана 28.09.2023. године и код Крајњег купца под бројем 427524/1-23 дана 29.09.2023. године.

<i>Предмет уговарања:</i>	Продаја електричне енергије са потпуним снабдевањем за надокнаду губитака
<i>Основ постојања уговора:</i>	Закон о енергетици.
<i>Позитивни аспекти:</i>	Усклађен са Програмом усклађености.
<i>Негативни аспекти:</i>	Неизвесност висине цена на слободном тржишту.

4.3 Уговори о продаји електричне енергије за сопствену потрошњу на тржишту

Тржишна набавка електричне енергије за сопствену потрошњу електроенергетских и пословних објеката Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд наилази на исте проблеме као и набавка електричне енергије за надокнаду губитака, с тим што се Закључак ВРС од 30.09.2021. не односи и на набавку електричне енергије за ову намену. Овде је важно напоменути да је Влада Републике Србије својим закључцима препоручила продајне цене ЈП ЕПС који је у процесима набавки био једини понуђач (осим последње набавке) за продају електричне енергије за сопствену потрошњу електроенергетских и пословних објеката Електродистрибуције Србије. Критеријуми за избор снабдевача је у сваком случају била најнижа понуђена цена.

Потписани уговори за сопствену потрошњу електроенергетских и пословних објеката			
Број уговора	Датум потписивања	Начин набавке електричне енергије	Начин одређивања цене
187797/6-23	28.04.2023	Јавна набавка	Понуђач
482631/6-23	31.10.2023	Јавна набавка	Понуђач

<i>Предмет уговарања:</i>	Продаја електричне енергије са потпуним снабдевањем за сопствену потрошњу
<i>Основ постојања уговора:</i>	Закон о енергетици.
<i>Позитивни аспекти:</i>	Усклађен са Програмом усклађености.
<i>Негативни аспекти:</i>	Неизвесност висине цена на слободном тржишту.

4.4 Уговори о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије са анексима

Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд, за потребе обављање делатности снабдевање електричном енергијом, са Електродистрибуцијом Србије д.о.о. Београд, као оператором дистрибутивног система, има потписана три уговора о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије, и то за:

- гарантовано снабдевање:
Уговор о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије (код ОДС број 292081/3-16 од 26.10.2016. године, а код Оснивача број 438727/1-16 од 26.10.2016.);
- резервно снабдевање:
Уговор о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије (код ОДС број 292081/2-16 од 26.10.2016., а код Оснивача број 438726/1-16 од 26.10.2016.);
- комерцијално снабдевање:
Уговор о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије (код ОДС број 219736/1-17 од 24.08.2017., а код Оснивача број 414065/2-17 од 24.08.2017.).

У питању су типски уговори који регулишу односе у вези са приступом систему за дистрибуцију електричне енергије, као што су: обрачунски период, мерење електричне енергије, читавање мерних места, обрачун цене услуге приступа дистрибутивном систему и др. Уговором се регулише приступ дистрибутивном систему Снабдевача као корисника дистрибутивног система, и то за сва места примопредаје крајњих купаца електричне енергије, преко којих Снабдевач снабдева своје купце по Уговору о потпуном снабдевању. Уговори о приступу дистрибутивном систему су закључени на неодређено време.

Што се тиче комерцијалног снабдевања, услуга приступа дистрибутивном систему се фактурише по правилу до 20. у месецу за претходни месец. Корисник дистрибутивног система је дужан да плати рачун на име услуге приступа систему у року од 30 дана од дана доставе рачуна. Ово су услови који важе за све кориснике дистрибутивног система – снабдеваче на слободном тржишту.

По усвајању Правила о раду дистрибутивног система која су ступила на снагу 01.08.2017. године, ЈП ЕПС је, као и сви снабдевачи који се баве комерцијалним снабдевањем, потписао нови уговор о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије под условима који су дефинисани у поглављу 6. Приступ дистрибутивном систему. Овим су испуњени захтеви прописани тачком 5. ставови 2. и 3. Програма усклађености.

• **Анекси уговора о приступу систему за комерцијално снабдевање**

Склапање анекса уговора о приступу систему је део текућег пословања Снабдевача и ОДС. Најчешћи разлог за склапање анекса уговора је промена броја уговорених места мерења на комерцијалном снабдевању. Анекси се такође склапају и због промене одобрене снаге на појединим мерним местима или промене начина мерења. Поред ових, техничких разлога, узрок за склапање анекса може бити и промена вредности ризика или промена начина обезбеђења плаћања. До краја 2023.године Оснивач је имао склопљених осам (08) анекса уговора о приступу систему на комерцијалном снабдевању.

<i>Предмет уговарања:</i>	Приступ систему за дистрибуцију електричне енергије
<i>Основ постојања уговора:</i>	Закон о енергетици, Правила о раду ДСЕЕ
<i>Позитивни аспекти:</i>	Усаглашеност са регулативом и Програмом усклађености.
<i>Негативни аспекти:</i>	Нема.

4.5 Уговори о средствима обезбеђења

Правила о раду дистрибутивног система предвиђају да су сви снабдевачи који се баве комерцијалним снабдевањем, уз уговор о приступу дистрибутивном систему, обавезни да потпишу и уговоре којима се врши обезбеђење плаћања у случају проблема са редовном наплатом потраживања за извршену услугу. Ову врсту уговора је Оснивач, у својству снабдевача на комерцијалном тржишту, потписао под истим условима као и сви остали снабдевачи.

1. По Уговору о приступу дистрибутивном систему за комерцијално снабдевање, заводни број 03.000.08.01-219736/1-17, а ЕПС-ов 12.01.414065/2-17 од 24.08.2017. године, и припадајућим Анексима, у 2023. години ЕПС је доставио две банкарске гаранције Поштанске штедионице:

- 1) По Анексу бр. 39 Уговора о приступу дистрибутивном систему за комерцијално снабдевање, дана 07.02.2023. године достављена је банкарска гаранција број 360052622000313424 на износ од 412.161.026,48 РСД са роком важења до 30.04.2023. године;
- 2) По Анексу бр. 40 Уговора о приступу дистрибутивном систему за комерцијално снабдевање, дана 18.05.2023. године достављена је банкарска гаранција број

360052622000318953, на износ од 421.816.385,68 РСД са роком важења до 31.10.2023. године.

- 3) По Уговору о приступу дистрибутивном систему за комерцијално снабдевање, наш заводни бр. 03.000.08.01-219736/1-17 а ЕПС-ов бр. 12.01.414065/2-17 од 24.08.2017 и њему припадајућим анексима, у 2023. години упркос опоменама за доставом од стране ЕДС, ЕПС није доставио средство финансијског обезбеђења плаћања за периоде:
  - 4) -1.јануар 2023 године-6.фебруара 2023 године;
  - 5) -1.мај 2023 године-17.мај 2023 године;
  - 6) -1.новембар 2023 године-31.децембар 2023 године.

Предмет уговарања:	Средства обезбеђења плаћања
Основ постојања уговора:	Правила о раду ДСЕЕ
Позитивни аспекти:	Усаглашеност са регулативом и Програмом усклађености.
Негативни аспекти:	Нема.

4.6 Пословно-финансијски односи ОДС и ЈП ЕПС током 2023. године

Преносом удела у ОДС са ЈП „Електропривреда Србије“ на Републику Србију, дефинитивно је обезбеђена независност ОДС, јер више није део вертикално интегрисаног предузећа. Ова промена ставља ОДС у сасвим нову позицију у односу на дотадашњег оснивача.

Између ОДС и ЈП ЕПС, као независних учесника на тржишту електричне енергије, досадашњи уговорни односи имају следећи статус:

Пословно-финансијски односи између ОДС и ЈП ЕПС после 28.01.2021. године			
УГОВОР	ЈП ЕПС	ОДС	Статус
SLA уговор	Извршилац услуга	Наручилац услуга	☒
Продаја ел. ен.	Снабдевач	Купац	☒
Приступ систему	Корисник дистрибутивног система	Оператор дистрибутивног система	☒
Орочени депозит	Депонент	Корисник финанс. обезбеђења	☒
Залога	Залогодавац	Заложни поверилац	☒

Појашњење ознака статуса уговора:

- Ови уговори као последица „затеченог стања“ могу се сматрати „леgitимним“ у периоду док се не раздвоје информациони системи који су годинама заједнички развијани. ОДС треба да настоји да што брже прибави своје лиценце за системски софтвер и инсталира сервере на којима ће се одвојено од ЈП ЕПС извршавати пословне апликације.

Када рачунарске мреже буду физички и софтверски раздвојене ЈП ЕПС треба да реши свој пословни простор. ОДС није регистрован за издавање пословног простора, поготово не без тендера, и не компанији која се бави снабдевањем на слободном тржишту (а при томе није повезано лице).

- Уговорни односи настали на основу вршења основне делатности ОДС на основу Закона о енергетици и Правила о раду ДСЕЕ. ЈП ЕПС ће као и до сада бити третиран као и сви остали снабдевачи на слободном тржишту.

- Ову врсту уговора ОДС ће са ЈП ЕПС моћи да склапа искључиво по тржишним принципима (јавна набавка, аукција, берза електричне енергије, ...).

5 Ограничења за успешно спровођење Програма усклађености

Закон о енергетици у члану 132. став 9. прецизира да годишњи извештај треба да садржи и информације о ограничењима за успешно спровођење Програма усклађености.

Усвајањем Одлуке о оснивању Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд – Пречишћен текст (број 29271/1-21 од 29.01.2021. године) од стране новог оснивача – Владе Републике Србије, већи део постојећих проблема је отклоњен, али су се јавили неки нови. Вишедеценијско заједничко пословање у оквиру вертикално интегрисаном предузећу условило је да се неке везе не могу прекинути „преко ноћи“ – ради се о делу пословног информационог система и пословном простору који су заједнички користили ОДС и ЈП ЕПС.

5.1 Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања

Оператор дистрибутивног система донео је Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања (број 39787/1-22 од 31.01.2022 .) сагласно члану 136. став 1. тачка 7) Закона, на који је добио сагласност Савета Агенције за енергетику Републике Србије, који је на својој 180. седници, одржаној 10.02.2022. године, донео одлуку којом се даје сагласност на достављени Програм усклађености.

5.2 Именовање Лица одговорног за праћење усклађености

Дана 03.03.2023 .године Агенција за енергетику Републике Србије доставила је Електродистрибуцији Србије д.о.о. Београд , Одлуку број 231/2021-Д-03/32 од 23.02.2023. године, којом се даје сагласност на услове за именовање лица одговорног за праћење усклађености у Електродистрибуцији Србије и претходна сагласност на именовање лица одговорног за праћење усклађености у Електродистрибуцији Србије д.о.о. Београд, коју је Савет Агенције донео на 228. редовној седници одржаној 23.02.2023 године.

Ставом III Одлуке Савета Агенције за енергетику број 231/2021-Д-03/32 од 23.02.2023 године обавезана је Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд да донесе акт којим ће именовати Марију Татић, дипломираног менаџера, као Лице одговорно за праћење усклађености Електродистрибуције Србије д.о.о Београд и у складу са Законом о енергетици и Програмом усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања у Електродистрибуцији Србије д.о.о Београд .

Поступајући сходно ставу III Одлуке Савета Агенције за енергетику број 231/2021-Д-03/32 Од 23.02.2023.године, Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд донела је дана 10.03.2023.године, Одлуку број 2540400-0801-109043/1-23 којом се Марија Татић, дипломирани менаџер , именује за лице за праћење усклађености у Електродистрибуцији Србије д.о.о Београд.

Дана 13.03.2023.године ступио је на снагу анекс уговора о раду којим је Марија Татић паспоревана на радно место Лице за праћење усклађености.

5.3 Динамички план за раздвајање заједничке ИКТ инфраструктуре Електродистрибуције Србије д.о.о и А.Д Електропривреда Србије Београд

Правни основ

У складу са одлуком Владе Републике Србије о трансформацији ЈП ЕПС-а и формирању Електродистрибуције Србије д.о.о Београд, дана 29. децембра 2020. године у АПР-у је извршена регистрација оснивачког акта и новог пословног имена Друштва: Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд, сагласно обавези *rebrandinga* која је дефинисана чланом 133. Закона о енергетици.

Првим Закључком Владе РС 05 број: 023-10578/2020-1 од 17.12.2020. године - усвојен је план за спровођење активности у циљу раздвајања ЕПС Дистрибуције од ЈП ЕПС, којим ОДС више није део вертикално интегрисаног предузећа.

Другим закључком Владе РС 05 број: 023-7436/2022 од 30.9.2022. године - припадајућа нематеријална имовина – информациони системи је прешла у власништво ЕДС-а.

У процесу раздвајања подељене су надлежности над појединим системима:

- неки су потпуно прешли у надлежност ЕДС-а (нпр. Смарт грид и АММ системи, Клик1 и Клик 2, ИЕЦ сабирница)
- неки су морали да се раздвоје подизањем нових инстанци ових система за потребе ЕДС-а (САП ЕРП/ХЦМ, Фадок) и миграцијом ЕДС података из заједничког система.

Завршене активности на раздвајању у заједничке ИКТ инфраструктуре

Један од првих пројеката који за циљ има раздвајање ЕДС и ЕПС инфраструктуре је Пројекат имплементације нове (ЕДС) доменске инфраструктуре и система електронске поште. До сада су у току пројекта реализоване следеће активности:

- Израђено је и усвојено идејно решење миграције;
- Испоручена је, уграђена и конфигурисана опрема за доменску инфраструктуру;
- Извршена је подела адресних опсега између ЕДС-а и ЕПС-а;
- Усвојена је naming конвенција;
- Формиран је каталог ЕДС сервиса и препознат је проблем застарелих ИС који би са безбедносног аспекта представљали слабост/рањивост у ИТ систему;
- Подигнута је Exchange архитектура;
- Препознат је проблем заједничких локација на којима извршиоци и ЕПС и ЕДС деле инфраструктуру и отежаног раздвајања инфраструктуре (раздвајање ресурса по мрежним сегментима је, по усвојеном Идејном решењу, предуслов за почетак миграције корисничког домена, система ел. поште и корисничких радних станица);
- Локације Краљево, Нови Сад, Крагујевац извршиле су сегментацију корисничких мрежа са постојећом мрежном опремом и створиле неопходне услове;
- Покренута је набавка мрежне опреме (свичева) неопходне за завршетак сегментације мреже као предуслова за процес миграције на нови домен.

Предстојеће активности на раздвајању заједничке ИКТ инфраструктуре

- Анализа а затим и миграција сервиса на нови домен;
- Препознати су заједнички ЕДС и ЕПС процеси и системи, потребно је поставити приоритете и анализирати моделе заједничког функционисања или раздвајања (детаљније описано у делу апликативних заједничких решења);
- Препознати су заједнички ЕДС и ЕПС ТК ресурсе потребно је анализирати моделе заједничког функционисања (детаљније описано у делу ТК система);

Приоритети

- Актуелна ситуација намеће као приоритет прелазак на нову доменску инфраструктуру.
- Доменска инфраструктура ЕДС и ЕПС може да буде раздвојена до 31.12.2024.. уз испуњење следећих предуслова:
  - На заједничким локацијама, уколико је могуће, потребно је извршити организационо и физичко раздвајање ЕДС и ЕПС корисника (**није у надлежности ИКТ функције ЕПС и ЕДС**) чиме ће бити омогућено физичко раздвајање рачунарских мрежа..
  - На свим заједничким локацијама (уколико није испуњен претходни предуслов) неопходно је да буде извршено логичко раздвајање рачунарских мрежа ЕДС-а и ЕПС-а. Последица:
Све мреже које буду логички раздвојене по пројекту раздвајања доменске инфраструктуре ЕДС и ЕПС мораће накнадно бити и физички раздвојене што ће захтевати набавку активне мрежне опреме од стране ЕПС-а за сваку од дељених локација.

а) Раздвајање – преостали кораци по Пројекту имплементације доменске инфраструктуре и система електронске поште (до 31.12.2024.)

1. Завршетак конфигурације домена
2. Миграција корисничких налога
3. Миграција корисничких mailbox-а
4. Миграција радних станица

б) Процес раздвајања након завршетка пројекта имплементације доменске инфраструктуре и система електронске поште

- Након завршетка миграције радних станица и налога на нови ЕДС домен, у плану је и миграција сервера и сервиса. Ово је посебан пројекат који захтева детаљну анализу
- Миграција сервера и сервиса захтева посебну анализу, планирање и додатна средства. Пре завршетка ове анализе није могуће дати процену рокова и потребних средстава.

в) Раздвајање – међусобно зависни пословни процеси и системи

Процес раздвајања је почео са кључним заједничким ИС (САП ЕРП, Фадок, који су мигрирани са ЕПС на ЕДС инфраструктуру). Ови системи су у продукцији са свим својим функционалностима.

Пословни процеси и ИС који су међусобно зависни:

1. Билинг системи и системи који прате процес читавања
  - САП Билинг Кг и Ни – тренутно на истој инфраструктури у ДЦ Краљево и међусобно повезани пословним процесима. Рок за завршетак раздвајања је имплементација ЕПС САП билинг система за НС 01.05.2024. године.

- Билинг за ДП Кв – ЕДИС – 2 одвојене инстанце (ЕДС и ЕПС) + ОСБ сабирница које међусобно комуницирају, а комуникација се остварује и са Нитес сабирницом. Рок за завршетак раздвајања је крај активности на имплементацији ЕПС САП билинг система за КВ 30.06.2025. године.
  - Билинг систем за Бг (SONECO) – користи се у пословним процесима и ЕПС и ЕДС. Рок за завршетак раздвајања је крај активности на имплементацији ЕПС САП билинг система за БГ 31.12.2025. године.
  - Билинг систем за Нс (Инес и Пелен) – користи се у пословним процесима и ЕПС и ЕДС. Рок за завршетак раздвајања је крај активности на имплементацији ЕПС и ЕДС САП билинг система за НС 01.05.2024. године.
2. ОСБ сабирница - Рок за завршетак раздвајања је крај активности на имплементацији ЕПС САП билинг система за КВ 30.06.2025. године
3. Локално развијани системи
- Кол центар база у ЕДС-у. Рок за миграцију 30.06.2024
  - Апликативни сервиси за пренос и процесирање података (сервиси за размену података са РТС-ом, банкама,...)

ТК СИСТЕМИ И ИНФРАСТРУКТУРА

Већина магистралних веза сва три ентитета ЕПС, ЕМС и ЕДС-а је заснована на оптичким везама и оптичким системима ЕПС а.д, ЕМС а.д. и ЕДС-а или изнајмљеним везама оператера Телеком Србија. Од формирања јединственог предузећа 2015. године, Електродистрибуција Србије гради оптичку телекомуникациону инфраструктуру на целокупној територији. Потпуну телекомуникациону независност, ЕДС дугорочно може постићи, али са знатним инвестиционим улагањима која се не могу обезбедити из текућег пословања.

Тренутно, ТК везе ЕДС-а на магистралном, регионалном и једним делом приступном нивоу реализоване су коришћењем јединственог ТК система ЕПС-а (МПЛС). Њима су повезани центри дистрибутивних подручја, као и центри огранака, и то високо поузданим везама великог капацитета. Значајно је напоменути да је ТК систем ЕПС-а димензионисан и грађен, дуги низ година пре раздвајања, са идејом да се обезбеде сви неопходни сервиси за потребе пословања обе компаније. Капацитети и поузданост веза које ЕПС-ови системи омогућавају не могу да се изнајме ни од једног телекомуникационог оператера.

Коришћење расположивих ТК ресурса ЕПС-а од стране ЕДС-а, као и коришћење ЕДС инфраструктуре од стране ЕПС-а, до потпуног одвајања, биће дефинисано нестандартним комерцијалним уговором.

Због промењених околности пословања, без обзира што заједничко коришћење телекомуникационих ресурса између ЕДС-а и ЕПС-а не утиче на информатичку безбедност, ЕДС дугорочно планира развијање потпуно независне ТК инфраструктуре. Динамику ове захтевне активности одређују пре свега расположива финансијска средства која није могуће остварити оптимизацијом пословања, већ неком врстом ванредних прихода. Исто је неопходно да уради ЕПС за недостајуће ТК везе које су део тренутне ТК мреже, а у власништву ЕДС-а.

5.4 Реализација свих активности из Закључка Владе РС од 17.12.2020. године

Према плану активности из Закључка Владе РС донета је одлука Надзорног одбора ЈП ЕПС у функцији Скупштине ОДС којом се врши пренос имовине и прелазак запослених из Техничких центара ЈП ЕПС у ОДС (број одлуке: 05.000-08.01-377612/3-20 од 21.12.2020. године). Део одлуке који се односи на прелазак запослених из ЈП ЕПС у ОДС је испуњен. Други део одлуке о преносу имовине је тек делимично реализован што ствара проблеме у функционисању ОДС.

На основу наведене одлуке НО ЈП ЕПС до писања овог извештаја реализован је уговор о преносу права својине на око 40% непокретности опредељених Одлуком о повећању капитала, на основу кога ће у катастру бити спроведен пренос права својине са ЈП ЕПС на Електродистрибуција Србије. ОДС није ушао у посед око 60% непокретности, јер се још нису стекли услови за промет непокретности (недостатак потребне документације у ЈП ЕПС). У тим објектима ОДС није у могућности да управља пословним простором. Неће бити могуће тачно одредити и планирати трошкове за ове објекте (амортизација, одржавање, порез и др.), нити ће бити могуће закључивати уговоре неопходне за одржавање и функционисање ових објеката. Са друге стране ни ЕПС АД неће планирати трошкове за ове објекте, што ће угрозити њихово функционисање, а самим тим и нормално одвијање процеса рада ОДС.

Уколико се пренос имовине не спроведе брзо и потпуно ОДС може доћи у ризик да његово пословање у појединим областима буде онемогућено или крајње отежано, а да у многим аспектима буде неусклађено са више закона из области финансија.

Министарство рударства и енергетике је Решењем 119-01-00121/2023-04 од 13. јула 2023. године образовало Пројектну групу за подршку реализацији пројеката изградње и реконструкције електроенергетских објеката у Републици Србији, чији је задатак, између осталог, решавање проблематике у вези преноса непокретности са ЕПС АД Београд на Електродистрибуцију Србије д.о.о. Београд. На састанку, у јесен 2023. године, ЕДС је Пројектној групи представио правни расплет и комплетну процедуру за решавање проблема у вези промета непокретности. Након тога, Министарство рударства и енергетике је прихватило предлог ЕДС у целости и Решењем бр. 000083351 2024 14820 003 001 012 002 од 18. јануара 2024. године образовало Посебну радну групу за решавање имовинских права на непокретностима, између Акционарског друштва Електропривреда Србије и Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд. Такође, формиран је и заједнички радни тим Акционарског друштва Електропривреда Србије и Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд са задатком да определи начин поступања у погледу уношења преосталог неновчаног улога у Електродистрибуцију Србије д.о.о. Београд, у делу који се односи на непокретности.

И поред овога, формално гледано ОДС има све потребне одлуке оснивача (које треба да спроведе и ЕПС АД) и механизме за независно пословање.

5.5 Оцена потребе за изменом Програма усклађености

Електродистрибуција Србије је дана 31.01.2022 године под бројем 2460800-08.01-39787/1-22 донела Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања. Савет Агенције за енергетику је на 180. редовној седници Савета одржаној 10.02.2022 под бројем 231/2021-Д-03/18 донео одлуку и дао сагласност на Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања оператора дистрибутивног система електричне енергије „ Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд.

Актуелни Закон о енергетици условљава обавезу доношења програма усклађености код оператора дистрибутивног система који је део вертикалног интегрисаног система. У складу са овим је и конципиран важећи Програм усклађености. Како Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд више није део вертикално интегрисаног предузећа потребно је размотрити могућност да се Програм

усклађености измени на начин да се уваже околности и односи у којима послује оператор дистрибутивног система електричне енергије у Србији.

6 Закључци извештаја за 2023. годину

У току 2023. године обезбеђено је стабилно функционисање дистрибутивног електроенергетског система, упркос изазовима који су били условљени инфлаторним притисцима, временским непогодама, сајбер нападу на ИКТ инфраструктуру и упркос присутној великвидности услед тога што од стране ЕПС АД Београд (као једног од снабдевача електричном енергијом крајњих купаца са претежним учешћем у структури новчаног прилива по основу потраживања за обрачунату услугу приступа и коришћења ДСЕЕ) нису измириване доспеле обавезе у целости и у роковима доспећа.

6.1 Испуњеност услова за обављање делатности ОДС у 2023. години

Променом оснивача, одлуке о оснивању и променом пословног имена, енергетски субјект Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд је испунио је већи део законских услова за обављање делатности оператора дистрибутивног система.

У табели испод је дат преглед испуњености услова за обављање делатности оператора дистрибутивног система, који проистичу из важећег Закона о енергетици:

Испуњеност услова за обављање делатности ОДС

Регистрација оператора дистрибутивног система	☒
Обављање делатности од општег интереса	☒
Својина на дистрибутивној електроенергетској мрежи	☒
Лиценца за обављање енергетске делатности	☒
Измена и допуна правилника о организацији и систематизацији послова	☒
Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије	☒
Организациона целина за приговоре и притужбе	☒
Одлуке о ценама услуга оператора дистрибутивног система	☒
План преузимања мерних уређаја и опреме	☒
Спровођење Програма усклађености	☒

Појашњење ознака:

- Прописани услови су у потпуности у складу са Законом и Програмом усклађености.
- Прописани услови нису у потпуности испуњени, али њихово испуњење не зависи искључиво од ОДС тако да је вероватно да ће бити испуњени у догледно време (завршетак израде Правила о раду ДСЕЕ је застао и до краја 2023 године није реализован).

6.2 Остварено раздвајање ОДС у 2023. години

Независност Оператора дистрибутивног система се цени на основу захтева везаних за правно, функционално и рачуноводствено раздвајање у односу на оснивача.

Оператор дистрибутивног система на своју независност може да утиче стручним, одговорним, непристрасним, транспарентним и недискриминаторним понашањем у оквиру норми које му дефинишу законска регулатива и оснивачки акт. На законску регулативу и оснивачки акт оператор дистрибутивног система не може директно да утиче, тако да су за његову независност, прописану Законом о енергетици, задужени оснивач, пре свих, а затим и министарство, надлежно за спровођење Закона којим је прописана независност оператора дистрибутивног система када је он део вертикално интегрисаног предузећа. Превазилажење овог ограничења било је у усклађивању оснивачког акта Оператора дистрибутивног система са одредбама Закона о енергетици, Закона о јавним предузећима и Закона о привредним друштвима. На ово је указивано у претходним годишњим извештајима о спровођењу Програма усклађености.

Министарство рударства и енергетике је предузело кораке да се ова дугогодишња незахвална ситуација превазиђе припремом Закључка Владе Републике Србије 05 Број: 023-10578/2020-1 од 17.12.2020. године којим се прихватају:

- Извештај о потреби спровођења активности у циљу усклађивања пословања ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд са Законом о јавним предузећима и Законом о енергетици и
- План за спровођење активности у циљу реорганизације „ЕПС Дистрибуције“ Београд.

Реализацијом активности из плана прихваћених Закључком, дошло се до тога да Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд постане независан ОДС у смислу члана 131. Закона о енергетици.

У поглављу 4. овог извештаја изнете су чињенице које илуструју остварено раздвајање ОДС у периодима док је ОДС био део вертикално интегрисаног предузећа и од када је постао независан, што је приказано у табели:

Остварено раздвајање ОДС	
Остварено правно раздвајање	☒
Остварено функционално раздвајање	☒
Раздвајање управе	✓
Предузимање мера које омогућавају стручно поступање	✓
Независност у доношењу одлука	✓
Самосталност у текућем пословању	✓
Располагање неопходним ресурсима	✗
Одвојени идентитет у комуникацији и брендирању	✓
Забрана међусобног субвенционисања	✓
Остварено раздвајање рачуноводства	☒

Појашњење ознака:

- Раздвајање је у потпуности реализовано у складу са Законом и Програмом усклађености.
- Раздвајање није у потпуности реализовано, неусклађености које су и даље присутне не утичу битно на раздвојеност и независност у одлучивању.

Успешно остварено раздвајање управе, независност у доношењу одлука и самосталност у текућем пословању могу да допринесу да се реши проблем везан за располагање имовином и потпуно раздвајања информационог система. Пренос права својине се може решити на начин као приликом спровођења статусне промене од 04.01.2016. године, када је иста имовина прешла из ОДС у својину ЈП ЕПС.

6.3 Реализовање финансијских односа ОДС и ЈП ЕПС у 2023. години

Комерцијални и финансијски односи вертикално интегрисаног предузећа и Оператора дистрибутивног система су у великој мери били условљени пословним моделом који је успостављен статусном променом издвајање уз припајање од 04.01.2016. Нове законске норме, везане за слободно тржиште електричне енергије, нису се примењивале у потпуности.

Преносом удела у ОДС са ЈП „Електропривреда Србије“ на Републику Србију, дефинитивно је обезбеђена независност ОДС, јер више није део вертикално интегрисаног предузећа. Ова промена ставља ОДС у сасвим нову позицију у односу на дотадашњег оснивача.

Између ОДС и ЈП ЕПС, као независних учесника на тржишту електричне енергије, досадашњи уговорни односи имају следећи статус:

Пословно-финансијски односи између ОДС и ЈП ЕПС			Статус уговора
УГОВОР	ЈП ЕПС	ОДС	
SLA уговор	Извршилац услуга	Наручилац услуга	☒
Продаја ел. ен.	Снабдевач	Купац	☒
Пристап систему	Корисник дистрибутивног система	Оператор дистрибутивног система	☒
Орочени депозит	Депонент	Корисник финанс. обезбеђења	☒
Залога	Залогодавац	Заложни поверилац	☒

Појашњење ознака статуса уговора:

- Уговори као последица „затеченог стања“ услед дугогодишњег заједничког коришћења истих пословних зграда и информатичко-телекомуникационих система у периоду када су ОДС и ЈП ЕПС били повезана лица. Иначе нису у складу са позицијом ОДС на тржишту електричне енергије и треба настојати да се што пре створе услови за њихово раскидање.
- Уговорни односи настали на основу вршења основне делатности ОДС на основу Закона о енергетици и Правила о раду ДСЕЕ. ЈП ЕПС или уговори на основу пословних одлука повезаних лица у вертикално интегрисаном предузећу..
- Ову врсту уговора ОДС може да склапа са ЈП ЕПС искључиво по тржишним принципима (јавна набавка, аукција, берза електричне енергије, ...), без обзира на то да ли су у питању повезана лица у вертикално интегрисаном предузећу.

6.4 Ограничења за успешно спровођење Програма усклађености

Усвајањем Одлуке о оснивању Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд – Пречишћен текст (број 05.000.-08.01.-29271/1-21 од 29.01.2021. године) већи део дотадашњих проблема је отклоњен, али су се јавили нови, који су такође описани у поглављу 6. овог извештаја.

У табели је дат приказ проблема везаних за ограничења у спровођењу Програма усклађености:

Ограничења у спровођењу Програма усклађености	
Уговор о пружању услуга (SLA) везано за ИКТ послове	☒
Уговор о закупу пословног простора ОДС од стране ЈП ЕПС	☐
Реализација свих активности из Закључка Владе РС (17.12.2020.)	☐
Оцена потребе за изменом Програма усклађености	☒

Појашњење ознака:

- Ограничење је отклоњено.
- Ограничење је и даље присутно, али се може прилично поуздано проценити рок у којем постоји шанса да се оно отклони.
- Ограничење је присутно, али се не може поуздано проценити рок у којем ће се отклонити.

6.5 Закључак извештаја за 2023. годину

Може се констатовати да је Оператор дистрибутивног система независан у смислу члана 131. Закона о енергетици, уз још неке недостатке који су изнети у овом Извештају.

Кључне активност у овој години биле су:

Cybersecurity напад Дана 18.12.2023. године инжењери Центра за ИКТ ЕДС-а који прате рад система и мреже су детектовали нестандартне активности на серверској и мрежној инфраструктури. Одмах је контактиран ЕПС ад, када сазнајемо да је цела ЕПС-ова инфраструктура под хакерским нападом, укључујући и ЕПС-ов домен који користи ЕДС, а чија компромитација је искоришћена за ширење вируса на све ентитете. Одмах након сазнања о постојању инцидента покренуте су активности које се примењују у случајевима инцидента ове врсте: Изаолована је инфраструктура критичних система како би се ширење вируса зауставило, изоловани су лоцирани заражени сервери, Бекап сервери су угашени како би се сачували. Мрежно је од ЕПС-а одвојена инфраструктура на локацији Диспечерског центра Београд (локација Славија). Правовремена и адекватна реакција надлежног Центра за ИКТ била је од кључног значаја да се спречи штета великих размера. На основу члана 11 Закона о информационој безбедности, инцидент је истог дана пријављен Националном ЦЕРТ-у. Функционисање диспечерских центара није било угоржено и сви системи неопходни за то су били у функцији: SCADA системи, IPSSDU (ДЦ Београд), Диспечерски електронски дневник, ДНСР, ДЦ по локацијама. Ниједан податак из електронских база података није изгубљен. Нови системи су подизани у безбедном окружењу и њихово враћање у продукцију је било по приоритетима. Потпуна функционалност свих система је успостављена за непуну два месеца. За то време центар за ИКТ обезбедио је минимум технолошких услова неопходних да све пословне функције у законским роковима изврше своје обавезе. Исплаћене су зараде и пословна година (у књиговостеном смислу) је приведена крају.

Марија Татић

Марија Татић, дипл менаџер

Лице одговорно за праћење усклађености
по Одлуци број 231/2021-Д-03 од 23.02.2023. године